

Ob tepežnici.

Spisal Kmpoljski.

Aj, koliko lepih dni prinese vsako leto otrokom starka zima! — Najprej pride očka Miklavž. Na hrbtu nosi poln koš vseh mogočih stvari, ki jih natrese pridnim otrokom. Potem pa se je že treba pripravljati za Božič. Postaviti se morajo v kotu za mizo jaslice. In koliko dela da to, pa tudi koliko veselja!

No, in po nekaterih krajih imajo še božično drevesce. To so nam sami lepi svetli dnevi, ki jih uživamo v presrčnem veselju!

Tudi mi smo imeli radi vse te dneve. Veselili smo se Miklavža, izrezovali ovčice in pastirje za jaslice. Božičnega drevesca nismo poznali. Bil je pa drug dan, ki smo se ga veselili najbolj. To je bil dan nedolžnih otročičev ali tepežni dan, kakor pravijo pri nas.

Eh, kako težko smo pričakovali tega dneva! Od Miklavža pa do Božiča se nam je zdelo tako dolgo, četudi je samo pičle tri tedne. Izračunali smo gotovo stokrat, koliko dni bomo še čakali, preden pride Božič in z njim naš tepežni dan. Vsak dan smo povpraševali o tem očeta in mater. A dnevi so lezli tako počasi, prav po polževo, ali pa kakor tiste megle, ki objemajo naše gore in se vlačijo tako leno od vrhunca do vrhunca.

Tako nestrpno nisem še nikdar čakal Božiča kakor tisto leto, ko sem hotel iti prvokrat tepeškat. S Kodrovim Jakcem sem se bil dogovoril, da me vzame s seboj. Že štirinajst dni prej mi je bil spletel Kodrov Jakec lep bič iz samih svetlorumenih vrbovih šibic, zakaj bič mora imeti vsak tepežnik. — Postavil sem ga v kot za mizo. Srce mi je zaigralo, kadar sem ga pogledal. Bil je pa spleten res tako lepo, kakor ga je znal splesti samo Kodrov Jakec.

Zadnje dneve nisem mislil na nič drugega kakor na tepežni dan. Knjige sem bil že zdavnaj vzel iz šolske torbice. Privezal sem ji močnejši trak; prejšnji se mi je zdel preslab, da bi mogel vzdržati tako pezo. — Bič sem poizkusil gotovo po desetkrat na dan, če je še tako vitek in gibčen. Udaril sem se po nogah, in bič se je lepo opletel okrog moje noge.

„Pa bomo smeli tepsti z bičem ljudi?“ sem vprašal Kodrovega Jakca.

„I, seveda; zato ga imamo!“

„Pa vsakega? Tudi Juriničevega strica?“

„Tudi. Na ta dan nam ne sme storiti nihče nič žalega, ker je naš praznik. Tako mi je pravil dedek.“

Zadnji večer sem še enkrat pregledal svojo torbico, če je vse v redu. Mati mi je pa namazala črevlje z mastjo, češ, da so bolj gorki in ne zmrzne tako hitro usnje na njih. Postavil sem jih k peči na klop, kjer so čakali tepežnega dneva, in šel kmalu v posteljo. A spati nisem mogel dosti tisto noč. Vedno sem mislil na prihodnji dan. Tudi me je nekoliko skrbelo, kako se mi obnese prva tepežnica. Preračunal sem, kje dobim v dar zavijalk, hrušk, jabolk, fig, rožičev, lešnikov in morda še tupaťam kak vinar denarja.

Končno je le prišel tisti dan, ki sem nanj tako željno čakal dneve in dneve! — Že pred dnem sem bil pokonci. Zbudil sem mater, da je napravila luč. A kako sem se ustrašil, ker so bila okna zamrznjena do vrha.

„E, saj tako ne greš, ker je tako mrz,“ je dejala mati. Naposled sem jo pa le preprosil, da mi je dovolila.

Preden mi je zavrela mati skledico mleka, sem se bil že oblekel in nestrpno čakal, kdaj zazvoni sedem. Komaj pa smo odmolili, sem stal popolnoma napravljen pred vrati, ovit z materinim robcem okrog vratu in črez prsi, s torbico na rami in z bičem v rokah.

Napotil sem se h Kodrovemu Jakcu, kakor sva se bila dogovorila. Eh, pa mrzlo je bilo tisti dan, jako mrzlo. Ivje se je držalo streh in tistih dolgih curkov, ki so viseli od njih. Stisnil sem bič pod pazduho in vtaknil roke v žep. Pod mojimi nogami je škripal sneg, mrz se mi je zajedal v obraz; a korakal sem tako ponosno in tako veselo proti Kodrovim kakor bi bil ves svet moj. Najrajši bi bil glasno zavriskal od same sreče.

Kodrov Jakec je bil že pripravljen za tepeškanje. Precej obilna torbica mu je visela ob strani in v rokah je držal velik bič.

„Kje začneva, Jakec?“ sem ga vprašal takoj po pozdravu.

„Kar tukajle pri sosedovih; potem pa greva po vrsti okrog. Samo malo počakajva, da nas bo več.“

„Pa znaš tepeškati?“ se oglasi Jakčev dedek z zapečka.

„Jakec mi je povedal.“

„No, pa mene tepeškaj, bom videl, če imaš kaj poguma!“

Jakec mi nekaj zašepeče na uho. Jaz sem se malo obotavljal. Jakec mi pa le še pokima. Tedaj pa stopim k dedku in začnem tepeškati: „Rešite se, rešite se!“

„No, no, ne prehudo! Že vidim, da znaš.“

In dedek je segel v žep in mi stisnil štiri vinarje v pest.

„Bog plati.“

Tačas je prišlo ravno nekaj dečkov in deklic h Kodrovim. Voščili so dobro jutro ter stopili h klopi ob peči. Kodrovka je dala vsakemu košček kruha in še pest posušenih hrušk, meni pa še lepo jabolko. Vsi smo se lepo zahvalili, in z Jakcem sva odšla s tisto trumo.

Potem smo pa šli od hiše do hiše. Stopicali smo hitro, zakaj mraz je pošteno rezal zlasti v obraz in roke. A ni smo dosti čutili mraza. V premrlih rokah smo držali biče in se pogovarjali spotoma, kaj je kdo dobil. Ljudje pa so nas sprejemali z odprtimi rokami. Tako prijazni niso bili z nami nikdar ne možje ne gospodinje kakor tisti dan. Povsod so nas vabili k peči ter se prijazno pogovarjali z nami. Gospodinje so imele na mizi narezane lepe kose raznovrstnega kruha in za mizo še kako posodo z jabolki, hruškami, rožiči, smokvami i. t. d. In vse to je bilo pripravljeno samo za nas. Največ je navadno dobil tisti, ki je tepeškal prvokrat.

Moja torbica ni bila posebno velika in tako se je kmalu napolnila. Moral sem jo nesti domov izpraznit. Pa naglica ni nikjer dobra, o tem sem se prepričal že tisti dan. Hitel sem domov ves vesel, da sem dobil toliko različnih dobrih stvari. Mati je šla ravno iz veže v hišo, ko sem odprl vežna vrata.

„Joj, koliko sem ...“

Ležal sem v hiši na tleh kakor sem bil dolg in širok. Torbica je ležala tudi na tleh, in iz nje so se vsipale hruške, jabolka, fige in lešniki med kosí kruha, ki so radovedno gledali iz njene odprtine. Noga se mi je zadela ob hišni prag, in tako sem bil telebnil na tla. Sicer sem se precej pobil v koleno, a materi sem dejal, da se nisem prav nič in nikamor. — Mati je tisto pobirala, jaz sem pa še ostalo stresel iz torbice in odhitel tepeškat naprej.

Svoje tovariše sem dohitel ravno pred hišo Juriničevega strica, ki je imel otroke posebno rad. Vsako leto je dajal tepežnikom denarja, ki smo ga otroci jemali najrajši.

„Dobro jutro!“

„Bog daj, Bog daj, deca!“

Stric je ravno nabijal škaf. Pogledal nas je nad očali s svojimi živimi očmi. Gube na obrazu so se mu nabrale v prijeten nasmeh.

„Kaj bi pa radi, kaj?“ nas je vprašal nalašč.

Takrat smo ga pa vsi obstopili ter parkrat lahno udarili z bičem. Ker nismo hoteli preveč udariti, zato smo pa bolj klicali: „Rešite se, rešite se, rešite se!“

„Čakajte, no, se pa bom rešil.“

Posegel je v žep, odprl svoj mošnjiček in dal vsakemu deset vinarjev. Kako smo se razveselili takega daru, ni treba praviti. Stric je bil pa tudi zadovoljen, ko je gledal naše vesele obraze.

Tako sem prvokrat tepeškal. Tri polne torbice sem bil nanosil takrat domov. In koliko časa sem potem jedel hruške, jabolka, smokve, rožiče in druge take dobre stvari!

Res, prijetno je bilo, ko smo tepeškali!

